

Kansalaisten osallistaminen lainsäädäntöprosessiin

Kansainvälisen vertailun tulokset

15.6.2022 Ville Aula

Saate

- Kansanvaltaisen päätöksenteon perustana on kansalaisten kyky osallistua lakien säätämiseen joko suoraan tai välillisesti. Valtiot ympäri maailmaa ovat kehittäneet tätä varten digitaalisia työkaluja. Mitä opittavaa Suomella voisi olla osallistumisen työkaluista ulkomaisissa parlamenteissa ja valtioneuvostoissa?
- Tämä selvitys toteutettiin Sitran Uudistuva päätöksenteko -projektin toimesta ja ohjauksessa. Uudistuva päätöksentekoprojektin ja Demokratia ja osallisuus -teeman tavoitteena on vauhdittaa julkisen päätöksenteon kehittämistä siilotonta yhteistoimintaa. Lisäksi tavoitteena on edistää edustuksellisen demokratian uudistumiskykyä ja päätöksentekoprosessien läpinäkyvyyttä sekä vahvistaa kansalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Selvityksen tavoitteena on tunnistaa Suomen kannalta hyödyllisiä maita, käytänteitä ja työkaluja, jotka voivat auttaa kehittämistyössä kohti osallistavampaa ja läpinäkyvämpää lainsäädäntöprosessia.
- Selvityksen loppuraportti keskittyy vertailuun ja maakohtaisiin kartoituksiin eikä sen tavoitteena ollut seikkaperäisesti kuvata yksittäisiä työkaluja. Yksittäisiä työkaluja käsitellään tiiviinä arvioina ja hyperlinkkeinä itse työkaluihin.
- Lukijoita suositellaan perehtymään ulkomaisiin työkaluihin hyödyntäen internet-selaimen käännohjelmita. Hyperlinkit näkyvät tekstissä alleiviivattuna ja ne ovat pääsääntöisesti raportoitu osana maakohtaisia analyyssejä.

Johtopäätökset

- Vertailumaissa parlamentit ovat selvästi valtioneuvostoa edellä avoimuudessa.
- Suomi on vertailumaita jäljessä parlamentin avoimuudessa, mutta edellä valtioneuvoston avoimuudessa.
- Parlamenttien ja valtioneuvoston rajan ylittäviä työkaluja ei löydetty mistään vertailumaasta. Ainoastaan EU:ssa käytössä rajan ylittävä seurantatyökalu.
- Vertailun kannalta kiinnostavimmat parlamentaariset työkalut perustuvat yhtenäisille koko parlamentin lävistäville tietojärjestelmille ja linkitetyille tietoaineistoille. Edistyneiden digitaalisten työkalujen edellytyksenä on yhtenäinen tietojärjestelmä, jolla voidaan seurata koko lainsäädäntöprosessia läpi parlamentin.
- Kansalaisten osallistuminen hallintoon tapahtuu useita eri reittejä, joista digitaaliset työkalut vain yksi. Vertailumaissa edistyksellisiä työkaluja käytetään hallitusten tavoitteista raportointiin ja lausuntojen pyytämiseen. Osa maista panostaa suoraan osallistumiseen järjestelmällisillä kansalaistilaisuuksilla, ei erityisillä työkaluilla.

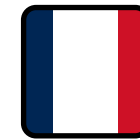
Sisällysluettelo

Dia	Sisältö
5	Selvityksen toteutus
10	Osa-alueiden tulokset – parlamentit
22	Osa-alueiden tulokset – valtioneuvostot
31	Maakohtaiset tulokset
32	Ranska
40	Kanada
47	Brasilia
56	Chile
65	Israel
72	Suomi vertailukohtana
76	Muita edistyksellisiä työkaluja

Selvityksen toteutus

Selvityksen toteutus 1/3

- Selvitys toteutettiin kansainvälisenä vertailuna. Selvityksen ensivaiheessa perehdyttiin laajasti eri maiden parlamenttien ja valtioneuvostojen osallistamiskäytänteisiin, etsien edelläkävijöitä.
- Alkukartoituksen perusteella valittiin viisi maata yksityiskohtaisempaan vertailuun. Vertailuun valittiin ne maat, jotka kirjallisuuden, kansainväliseen kehittämistyöhön osallistumisen ja työkalujen alustavan kartoituksen perusteella olivat suomalaisen kehittämistyön kannalta kiinnostavia. Maita pyrittiin poimimaan niin, että ne edustaisivat erilaisia kulttuuripiirejä ja hallintoperinteitä. Valinnassa painotettiin parlamentteja koskevia näkökulmia.
- Vertailumaiden lisäksi tunnistettiin muissa maissa käytettyjä yksittäisiä työkaluja. Yksittäiset työkalut ovat raportoitu selvityksen lopussa.
- Selvitys perustuu avoimesti saatavissa olevaan tietoon ja kirjallisuuteen. Selvitystä varten ei toteutettu haastatteluja.

Ranska

Kanada

Brasilia

Chile

Israel

Selvityksen toteutus 2/3

- Selvitystä varten kehitettiin vertailuasetelma. Vertailuun valittiin osa-alueita, joissa digitaaliset työkalut linkittyvät suoraan kansalaisten osallistumiseen lainsäädäntöprosessiin.
- Vertailussa tarkasteltiin erikseen parlamenttien toimintaa ja valtioneuvostoa vastaavien elinten toimintaa. Vertailu eriytettiin, koska osiot muodostivat vertailumassa selkeästi erilliset kokonaisuudet.
- Osa-alueiden tulokset ovat tarkoitettu ensisijaisesti osallistumistyökalujen kehittämistyötä varten. Vertailussa ei huomioitu esimerkiksi sosiaalisen median työkaluja tai yleistä avoimen datan tasoa, vaan keskityttiin instituutioiden suoraan tarjoamiin työkaluihin. Selvityksessä ei tarkasteltu budjetin laatimiseen liittyviä työkaluja.

Valtioneuvostojen toiminta

1. Valmisteluprosessien seuranta
2. Avoimet konsultaatiot
3. Ylimpien toimielinten avoimuus
4. Hallituspolitiikan seuranta
5. Parlamenttien ja hallitusten yhteistyö

Parlamenttien toiminta

1. Lakien käsittely
2. Edustajien toiminta
3. Parlamentin keskustelut
4. Valiokuntien avoimuus
5. Lainsäädännön muutokset
6. Kansalaisten suora osallistuminen
7. Lobbausrekisterit

Selvityksen toteutus 3/3

- Vertailua varten kehitettiin viisiportainen pisteytysmalli. Pisteytykset perustuvat tavoitteeseen luoda helppokäyttöisiä työkaluja, joissa kansalaiset voivat ilman erityistä osaamista perehtyä ja osallistua kansalliseen lainsäädäntöön. Vertailussa arvostettiin erityisesti käyttäjälähtöisiä ja läpileikkaavia työkaluja, jotka perustuivat yhtenäisiin, avoimiin tietojärjestelmiin.
- Pisteytyksen tavoitteena on antaa katsaus työkalujen tasoon johtavissa maissa. Vertailua varten tehdyt pisteytykset ovat tarkoitettu vertailukohdaksi Suomen kanssa, eivätkä ole yleisarvio maiden demokraattisen osallistumisen tilasta. Pisteytyksiä tulee tulkita suhteessa maakohtaisiin kirjallisiin havaintoihin ja muiden maiden havaintoihin.
- Osa-alueilla, joissa data ja ohjelmointirajapinnat eivät olleet relevantteja, sovellettiin pisteytystä antamaan Suomen kannalta hyödyllistä tietoa työkalujen tasosta.

Vertailumaiden perustiedot

	Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel
Valtiomuoto	Yhtenäisvaltio	Liittovaltio*	Liittovaltio	Yhtenäisvaltio	Yhtenäisvaltio
Poliittinen perinne	Napoleoninen	Westminster	Latinalainen	Latinalainen	Ei selkeää perinnettä
Kansanedustuslaitos	Edustajainhuone + senaatti + presidentti	Edustajainhuone + senaatti	Edustajainhuone + senaatti + presidentti	Edustajainhuone + senaatti + presidentti	Yksikamarinen parlamentti
Kansanedustajien määrä	577 + 348 + 1	338 + 105	513 + 81 + 1	120 + 38 + 1	120
Tärkein poliittinen johtaja	Presidentti / pääministeri	Pääministeri	Presidentti	Presidentti	Pääministeri
Vaalijärjestelmä	Presidentti suoralla kansanvaalilla, edustajainhuone kaksivaiheisella enemmistövaalilla, senaatti epäsuoralla vaalilla maakunnittain	Edustajainhuone enemmistövaalilla, senaatti pääministerin nimittämänä osavaltioittain	Presidentti suoralla kansanvaalilla, edustajainhuone suhteellisella vaalitavalla vaalipiireittäin, senaatti enemmistövaalilla osavaltioittain	Presidentti suoralla kansanvaalilla, edustajainhuone suhteellisella vaalitavalla vaalipiireittäin, senaatti suhteellisella vaalitavalla alueittain	Suhteellinen vaalitapa, koko maa yhtenä vaalipiirinä

*Kanada on perustuslaillinen monarkia, jonka valtiopäämiehenä on Yhdistyneen Kuningaskunnan hallitsija, mutta vertailun kannalta olennaisempaa on sen liittovaltiorakenne.

Osa-alueiden tulokset - parlamentit

Parlamentit – yhteenveto 1/3

- Parlamenttien kiinnostavimmat osallistumistyökalut perustuvat poikkeuksetta keskitettyihin sisäisiin tietojärjestelmiin, joista tiedot jaetaan julkisilla käyttöliittymillä. Tehokkaat kansalaisille suunnatut sivustot ovat siten riippuvaisia sisäistä järjestelmistä.
- Kehittyneimmissä järjestelmissä kaikki tiedot ovat linkitetty toisiinsa. Perehtymisen voi esimerkiksi aloittaa lakiehdotuksesta tai edustajasta, jonka kautta pääsee kaikkiin siihen liittyviin tietoihin ja prosesseihin.
- Järjestelmissä prosessidata ja sisältödata kulkevat käsi kädessä, mikäli lakien käsittelylle on keskitetty sähköinen työkalu. Sisältödataa ei kuitenkaan ole aina yhtä avoimesti ladattavissa.
- Suomen kannalta kiinnostavimmat sivustot ja järjestelmät löytyvät Kanadasta ja Ranskasta. Näissä maissa tiedot ovat kattavia ja käyttöliittymät hyviä. Brasilian ja Chilen parlamenteissa havaittiin eniten panostusta kansalaisnäkökulmaan, mutta järjestelmät eivät ole yhtä kehittyneitä.
- Suomi on vertailun ainoa maa, jossa valiokuntatyöskentely on suljettua. Muissa maissa kaikki valiokuntien työskentely on avointa ja videoitua sekä kytketty osaksi julkista tietojärjestelmää.

Parlamentit – yhteenveto 2/3

- Erillisten kansalaiskeskustelun työkalujen toimivuutta ei selvityksessä voitu analysoida tarkemmin. Niiden vaikuttavuus parlamenttien työhön on sen vuoksi epäselvää ja käyttäjämäärät vaikuttavat todella pieniltä. Vertailussa ei tarkasteltu sosiaalisen median työkaluja, jotka ovat voineet syödä erillisten osallistumistyökalujen suosioita.
- Avoimen datan näkökulmasta kehittyneimmissä maissa avoimen datan portaalista on suoraan nähtävissä kaikki keskeiset aineistot, ja tietoja voi ladata suoraan myös muualta internet-sivustoilta. Kehittyneimmät ohjelmistorajapinnat ilmoittavat selkeästi mitä tietoa ja missä muodossa voi ladata, ja tietoihin pääsee suoraan käsiksi. Kolmansien osapuolien rakentamat työkalut yleensä käyttäjälähtöisempiä kuin parlamenttien omat.
- Kanadassa ja Ranskassa lakiesityksille on kirjoitettu lyhyet kansalaisille suunnatut tiivistelmät. Vaikka nämä eivät ole varsinaisia osallistamistyökaluja, ovat ne merkittävä apu lakien ymmärtämiseen ja seurantaan.

Parlamentit – yhteenveto 3/3

	Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
1. Lakien käsittely	5	5	4	3.5	4	3
2. Edustajien toiminta	5	5	4	3.5	4	3
3. Parlamentin keskustelut	4	4	4	2	3	2.5
4. Valiokuntien avoimuus	4	5	3	3	4	2
5. Lainsäädännön muutokset	5	2	2	1	2	2
6. Kansalaisten suora osallistuminen	2	3	4	3	1	1
7. Lobbausrekisterit	5	4	1	5	2	1
Keskiarvo	4.1	4.0	3.3	3.0	2.9	2.1

- 5** Tieto avoinna graafisesti ja käyttäjälähtöisesti
- 4** Tietoa varten avoimen datan portaali ja ohjelmistorajapinta
- 3** Tietoa varten manuaalisia hakutyökaluja, tieto ladattavissa eri muodoissa
- 2** Tieto manuaalisesti löydettävissä, esim. internet-sivuilta
- 1** Tieto ei sähköisesti saatavissa

Parlamentit - Mitä tarkoittaa Suomelle?

- Eduskunta on vertailumaita selvästi jäljessä parlamenttien avoimuudessa ja osallistavuudessa. Eduskunnan julkiset hakutyökalut, aineistohaut ja tietojen keskinäinen linkitys eivät ole samalla tasolla muiden kanssa. Eduskunnasta puuttuu lähes täysin graafiset ja käyttäjälähtöiset työkalut sekä aineistojen latauksen työkalut. Suomessa ei ole muille maille tyypillisiä kolmansia osapuolia, jotka olisivat kehittäneet riippumattomia työkaluja.
- Vertailumaat osoittavat, että lainsäädäntötyön johtamista, kansanedustajien työtä ja kansalaisten osallistumista voidaan tukea samoilla työkaluilla. Nämä kohderyhmät eivät ole toisiaan poissulkevia vaan voivat nojata samoihin ratkaisuihin.
- Noustakseen parhaiden maiden tasolle, eduskunnan tulisi kehittää sisäistä tietojärjestelmäänsä. Erityisesti tulisi panostaa eri eduskuntatyön osien tietojen keskinäiseen linkittämiseen. Myös avoin data ja ohjelmistorajapinnat tulisi kohdistaa enemmän kolmansia osapuolia huomioivammaksi, mikä mahdollistaa riippumattomat työkalut.
- Eniten kehitettävää eduskunnalla on kolmella osa-alueella: 1) Suomen valiokunnat eivät ole avoimia. 2) Suomessa ei ole lobbaus-, tapaamis-, tai muita korruptionvastaisia työkaluja. 3) Eduskunnan internet-sivuilla ei ole erikseen kansalaisille tarkoitettuja työkaluja tai osioita.

Lakien käsittely

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
5	5	4	3.5	4	3

- Eduskunta on vertailumaita selvästi jäljessä parlamenttien avoimuudessa ja osallistavuudessa. Eduskunnan julkiset hakutyökalut, aineistohaut ja tietojen keskinäinen linkitys eivät ole samalla tasolla muiden kanssa. Eduskunnasta puuttuu lähes täysin graafiset ja käyttäjälähtöiset työkalut sekä aineistojen latauksen työkalut. Suomessa ei ole muille maille tyypillisiä kolmansia osapuolia, jotka olisivat kehittäneet riippumattomia työkaluja.
- Vertailumaat osoittavat, että lainsäädäntötyön johtamista, kansanedustajien työtä ja kansalaisten osallistumista voidaan tukea samoilla työkaluilla. Nämä kohderyhmät eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan voivat nojata samoihin ratkaisuihin.
- Noustakseen parhaiden maiden tasolle, eduskunnan tulisi kehittää sisäistä tietojärjestelmäänsä. Erityisesti tulisi panostaa eri eduskuntatyön osien tietojen keskinäiseen linkittämiseen. Myös avoin data ja ohjelmistorajapinnat tulisi kohdistaa enemmän kolmansia osapuolia huomioivammaksi, mikä mahdollistaa riippumattomat työkalut.
- Eniten kehitettävää eduskunnalla on kolmella osa-alueella: 1) Suomen valiokunnat eivät ole avoimia. 2) Suomessa ei ole lobbaus-, tapaamis- tai muita korruptionvastaisia työkaluja. 3) Eduskunnan internet-sivuilla ei ole erikseen kansalaisille tarkoitettuja työkaluja tai osioita.

Edustajien toiminta

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
4	5	5	3.5	4	3

- Vertailumaiden taso on selvityksen perusteella korkea edustajien toiminnan avoimuudessa. Parlamentit panostavat edustajaintyön läpinäkyvyyteen ja internet-sivuille on poikkeuksetta rakennettu omat sivustot edustajille.
- Suomen kannalta kiinnostavimmat työkalut löytyvät Brasiliasta ja Kanadasta.
- Edustajien toimintaa käsittelevät työkalut rakennettu lakihallintatyökalujen päälle. Mikäli pohjana oleva tietovarannot ovat laadukkaat, edustajien toiminta on helppo eriyttää omaksi kokonaisuudekseen. Käyttöliittymien tasossa kuitenkin eroja.
- Datan luonteudessa saatavuudessa havaittiin maiden välisiä eroja. Maat eivät ole identtisiä sen suhteen, mitkä toiminnan muodot ovat haettavissa ja ladattavissa. Myös linkitykset eri tietueiden välillä ovat vaihtelevia.

Parlamentin keskustelut

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
4	4	4	2	3	2.5

- Keskustelujen avoimuuden johtavissa maissa täysistunnon ja valiokuntien kokoukset ovat synkronisesti videoitu ja litteroitu, minkä lisäksi puhujat identifioitu. Tämä mahdollistaa kaikkien edustajien puheenvuorojen etsimisen ja linkityksen toisiinsa.
- Kaikissa maissa ongelmia keskustelujen analyysin käyttöliittymien kanssa. Keskustelut ovat litteroitu yleensä erilliseen videoportaaliin, josta vaihteleva linkitys muihin aineistoihin.
- Keskustelujen litteroinnit eivät yleensä ole suoraan etsittävässä tai saatavissa avoimena datana. Metadata on usein saatavissa, mutta ei itse tekstit.

Valiokuntien avoimuus

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
4	5	3	3	4	2

- Valiokuntien työ on 100 % avointa kaikissa vertailumaissa Suomea lukuun ottamatta. Valiokuntien asiakirjat ja toiminta ovat parhaissa maissa avoinna samalla työkalulla kuin parlamentin koko toiminta.
- Vertailumaissa valiokunnilla aina omat internet-portaalit, mutta eroja on niiden linkityksessä lainsäädäntötyökaluihin ja edustajiin. Käyttäjälähtöisin työkalu löytyy Kanadasta.
- Valiokuntien kokoukset videoitu kaikissa maissa. Lisäksi osassa maista on julkaistu keskustelupöytäkirjat.
- Huomioitavaa on kuitenkin, että perustuslaillisista eroista johtuen valiokuntien asema voi poiketa Suomesta merkittävästi. Jatkotyössä on tunnistettava, mitä käytänteitä voidaan tuoda Suomeen ilman lainsäädäntömuutoksia.

Lainsäädännön muutokset

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
5	2	2	1	2	2

- Muutoksien seuranta on Ranskan järjestelmän erikoisuus. Jokaisen lain kaikkien käsittelyvaiheiden muutosesitykset, kilpailevat esitykset ja äänestystulokset ovat koodattu ja linkitetty erikseen toisiinsa. Muutoksien seuranta on yhdistettävissä edustajiin, jolloin nähtävissä kuka esittää milloin ja mitä.
- Muissa maissa lakienhallintatyökalu on pohjimmiltaan asiakirjapohjainen. Muutokset ja esitykset pitää hakea ja tarkastaa joka vaiheessa erikseen kokousasiakirjoista.

Kansalaisten suora osallistuminen

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
2	3	4	3	1	1

- Kansalaisten suora osallistuminen tarkoittaa työkaluja, joilla voi käyttäjälähtöisesti päästä kiinni parlamentin toimintaan. Osa-alueen pisteytysperusteet ovat erilaiset kuin muissa arviointikohtissa ja tarkastelun kohteena on, kuinka paljon on panostettu osallistamiseen työkaluja kehittämällä. Osa-alueella ei huomioitu avoimen datan ja ohjelmistorajapintojen merkitystä yhtä paljon kuin muissa arviointikohtissa.
- Brasiliassa ja Chilessä havaittiin eniten panostusta kansalaisten suoraan osallistumiseen. Osallistuminen on näiden maiden sivuilla merkittävä teema, mitä varten luotu yleensä erityiset portaalit. Monet työkalut kuitenkin vain vähällä käytöllä. Chilen meneillään oleva perustuslakikonventio on poikkeustapaus, jonka työkaluja on määrällisesti paljon ja niillä on runsaasti käyttäjiä.
- Kanadassa on Westminster-perinteen mukaisesti jokaisen kansalaisen mahdollista lähettää näkemyksiä valiokuntakuulemisiin ja jopa päästä kuultavaksi.
- Israelin parlamentissa ei löydetty mitään osallistamistyökaluja.

Lobbausrekisterit

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
5	4	1	5	2	1

- Lobbausrekisterit ovat yleistymässä. Rekistereiden tarkkuustaso on monissa maissa korkea.
- Ranskassa, Kanadassa ja Chilessä käytännössä kaikki tapaamiset kansanedustajien kanssa on raportoitava. Lobbausta varten on näissä maissa erillinen valvontaviranomainen.
- Chilessä on erityisiä anti-korruptiorekistereitä, joihin tulee ilmoittaa kaikki kansanedustajien sidonnaisuudet, omaisuus, kulut, lahjoitukset, matkat jne. Myös Ranskassa on laajoja raportointivaateita.
- Brasilian lobbausrekisterin puute on yllätys – maassa on muuten suuri panostus korruptionvastaiseen työhön.
- Israelissa kaikkien lobbareiden tulee rekisteröityä avoimesti, mutta tietoja ei voi etsiä eikä tapaamisia kirjata.

Osa-alueiden tulokset - valtioneuvostot

Valtioneuvostot – yhteenveto 1/2

- Valtioneuvostot ovat vertailumaissa yleensä parlamentteja jäljessä avoimuudessa. Suomalaiset järjestelmät ovat vertailumaita kehittyneempiä lähes kaikilla osa-alueilla.
- Kaikissa vertailumaissa parlamenttien ja valtioneuvostojen yhteistyö on olematonta. Vallan kolmijaosta pidetään tiukasti kiinni, ja valtioneuvoston toiminta voi olla hyvin suljettua.
- Valtioneuvostojen toiminnasta viestitään vertailumaissa ensisijaisesti tiedotteilla ja uutisilla. Kun työkaluja on käytössä, ovat ne suunnattu saavutuksien todentamiseen, ei valmistelun avoimuuteen.
- Lausunto- ja kuulemissivustot ovat yleisin valtioneuvostojen avoimuuden väline. Kuitenkin on epäselvää, kuinka suuri osuus valtioneuvostojen valmistelemista hankkeista julkistetaan lausuntopalveluissa. Lisäksi kuulemisportaaleja voi olla useita samassa maassa, ja kuulemisjärjestelmät voivat olla ministeriökohtaisia.

Valtioneuvostot – yhteenveto 2/2

	Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
1. Valmistelu- prosessien seuranta	2	3	2	2	3	4
2. Avoimet konsultaatiot	3	4	4	3	3	5
3. Ylimpien toimi- elinten avoimuus	2	1	1.5	2	3	3
4. Hallituspolitiikan seuranta	4	4	2.5	2	2.5	5
5. Parlamenttien ja hallitusten yhteistyö	2	2	1	1	1	1
Keskiarvo	2.6	2.8	2.2	2	2.5	3.8

- 5** Tieto avoimena graafisesti ja käyttäjälähtöisesti
- 4** Tietoa varten avoimen datan portaali ja ohjelmistorajapinta
- 3** Tietoa varten manuaalisia hakutyökaluja, tieto ladattavissa eri muodoissa
- 2** Tieto manuaalisesti löydettävissä, esim. internet-sivuilta
- 1** Tieto ei sähköisesti saatavissa

Valtioneuvostot - Mitä tarkoittaa Suomelle?

- Vaikka Suomi on vertailumaita edellä, voi Suomi ottaa mallia yksittäisistä työkaluista.
- Ranskassa luotu erillinen hallituksen vaikuttavuussivusto, jolta voi seurata miten hallituksen politiikka on muuttanut kansalaisten arkea heidän kotialueillaan. Tavoitteiden toteutumista ja vaikutuksia voi tarkastella maakunnittain ja kunnittain.
- Kanadassa ministeriöiden tulos- ja vaikuttavuustavoitteiden toteutuminen on raportoitu graafisesti ja yksityiskohtaisesti, linkitettyinä suoraan hallituksen toimintaan.
- Vertailun ulkopuolisista maista Etelä-Koreassa oli käytössä suora ja avoin presidentin kirjelmöintityökalu. Keväällä 2022 presidentin vaihtuessa työkalu lopetettiin. Kansalaiset voivat kuitenkin edelleen lähettää hallitukselle palautetta ja ideoita useiden eri työkalujen kautta. Linkit työkaluihin löydettävissä raportin lopussa.

Valmisteluprosessin seuranta

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
2	3	2	2	3	4

- Vertailumaissa on harvinaista, että hallituksen valmistelua ja toimenpiteitä voisi seurata projektikohtaisesti. Maat myös vaikeasti verrattavissa erilaisten perustuslaillisten ja hallinnollisten perinteiden vuoksi.
- Suomi on aina vertailumaa, jossa merkittävä osa valtioneuvoston toiminnasta on seurattavissa alusta loppuun yhdellä julkisella työkalulla, hankeikkunalla.
- Muissa maissa ensimmäinen systemaattinen tieto valtioneuvoston sisäisestä valmistelusta voi tulla vasta lausuntovaiheessa, sitä ennen vain tiedotteina ja median kautta. Monien maiden lausuntopalvelut ovat siten epäsuorasti myös valmistelun seurannan työkalu.
- Hallituksen kanslioiden ja ministeriöiden lehdistötiedotteet vaikuttavat olevan edelleen keskeisin tapa viestiä valmistelusta.

Avoimet konsultaatiot

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
3	4	4	3	3	5

- Avoimet konsultaatiot ja lausuntokierrokset ovat tyypillisin hallituksen avoimuuden väline. Kuulemiset myös antavat mahdollisuuden ennakoida hallituksen suunnitelmia.
- Suomi erottuu muista kuulemisvälineiden järjestelmällisyydellä: kuulemisten eri reitit ovat selkeitä, käyttäjälähtöisiä ja linkitetty toisiinsa. Vertailumaissa yksittäiset työkalut voivat olla selkeitä, mutta kokonaistasolla epäselvää mikä on eri kuulemisvälineiden keskinäinen suhde ja merkitys valmistelulle.
- Maiden välillä eroja sen suhteen, ovatko kuulemiset järjestetty ministeriökohtaisesti vai onko kuulemisia keskitetty yhdelle alustalle. Pisteytyksessä arvoitettiin keskitetyt työkalut korkeammalle kuin ministeriökohtaiset lausuntopalvelut.
- Selvityksessä ei pystytty perehtymään kuulemisten järjestelmällisyyteen. Selvityksen perusteella ei ole selvää kuinka pakollista lausuntojen pyytäminen eri maissa on, tai mikä osuus lainsäädäntöhankkeista ja politiikkatoimista lähetetään lausunnoille.

Ylimpien toimielinten avoimuus

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
2	1	1.5	2	3	3

- Ylimpien valtiollisten elinten avoimuus on vertailumaissa pääsääntöisesti heikkoa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että valtioneuvostoa vastaavien elinten ja valtiopäämiesten päätöksien ja pöytäkirjojen tutkimiseen ei ole selkeitä työkaluja.
- Israel on pöytäkirjojen avoimuuden suhteen poikkeus, mutta hakutyökalu edellyttää etukäteisymmärrystä hallinnon prosesseista. Ranskassa hallituksen päätökset raportoitu ja tiivistetty tarkasti internet-sivuilla, mutta ei hakutyökaluja.
- Useissa maissa pääministerin tai presidentin kalenteri on jaettu julkisesti kansalaisten seurattavaksi. Eroja kuitenkin kalenterin tarkkuudessa, eikä kaikkia asioita raportoida. Ranskan presidentin julkinen kalenteri on hyvä esimerkki.

Hallituspolitiikan seuranta

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
4	4	2.5	2	2.5	5

- Vain Suomessa, Ranskassa ja Kanadassa on selkeät työkalut ja portaalit hallitusohjelman seurannalle ja sen vaikutuksien viestimiselle. Suomessa on viety yksityiskohtaisimmalle tasolle ja rakennettu selkein työkalu. Ranskassa ja Kanadassa keskittyminen on hallituksen suunnitelmien ja vaikutuksien viestimisessä, ei yksittäisissä hankkeissa.
- Ranskassa on erityinen työkalu hallituksen politiikan vaikutuksien seurannalle aluekohtaisesti.
- Kanadassa ei ole vastaavaa hallituksen työkalua, vaan seuranta perustuu ministeriöiden ja viranomaisten tuloksellisuuden seurannalle. Aiempi hallitusvetoinen työkalu lopetettiin 2019 vaalien yhteydessä.
- Muissa vertailumaissa työkalut ovat hajanaisempia ja perustuvat asiakirjoihin sekä vuosittaisiin raportteihin. Ministeriöiden sivuilla on vaikeaa eritellä viranomaisten ja hallituksen toimintaa toisistaan.

Parlamenttien ja hallitusten yhteistyö

Ranska	Kanada	Brasilia	Chile	Israel	Suomi
2	2	1	1	1	1

- Parlamentit ja hallitukset eivät tee vertailumaissa yhteistyötä. Ranskassa ja Kanadassa yksittäisiltä valtioneuvoston sivuilta on olemassa linkkejä hallituksen lakihankkeiden tilanteeseen parlamentissa, mutta nämäkin vain raportoivat parlamentin työn pohjalta. Kaksikamarisissa parlamenteissa senaatti ja edustajainhuone käyttävät samoja työkaluja, mutta valtioneuvosto ei mukana.
- Selvityksen perusteella maissa ei ole käytössä toimielinten rajan ylittäviä standardeja tai työkaluja. Lainsäädännön käsittelyn työkalut ovat aina rakennettu parlamentteihin, kun taas hallituksen työkalut perustuvat lausuntoihin ja konsultaatioihin ennen hallituksen virallista päätöstä.
- Vertailumaiden ulkopuolelta Euroopan unionissa löydettiin työkalu, jossa parlamentin, komission ja ministerineuvoston vuorovaikutusta voi seurata järjestelmällisesti lakihankkeittain.

Maakohtaiset tulokset

Ranska

Ranska – Yhteenveto 1/3

- Ranskan poliittinen järjestelmä on keskitetty, kaksikamarinen ja presidenttikeskeinen. Parlamentin alahuone, edustajainhuone, on keskeisin lainsäädäntöelin ja enemmän alueita edustavalla senaatilla on konsultoiva rooli.
- Parlamentin osalta analyysi keskittyy alahuoneen eli edustajainhuoneen toimintaan ellei toisin mainita. Senaatti ja edustajainhuone käyttävät paljon samoja työkaluja, mutta edustajainhuoneessa niihin panostettu enemmän. Valtioneuvoston osalta analyysi tarkastelee sekä presidentin että pääministerin johtamaa toimintaa, koska nämä jakavat toimeenpanovallan.
- Ranskan edustajainhuoneessa vertailumaista kehittynein datan keskinäinen linkitys ja ytimekkäin datan jakaminen. Kansalaisille suunnatut omat käyttöliittymät kuitenkin hajanaisia.
- Ranskassa kaikki parlamentaarinen avoin data noudattaa kansainvälistä Akoma Ntoso – standardia.

Ranska – Yhteenveto 2/3

- Ranskan valtiolla on vahva panostus kansalaisten osallistumisessa päätöksentekoon. Valtiolla on useita kansalaisille suunnattuja internet-sivustoja, vaikka ne eivät aina tarjoakaan suoria reittejä osallistumiseen.
- Valtioneuvoston piirissä käytetään lukuisia kansalaiskeskustelun työkaluja, joissa kansalaisia kutsutaan ”pienoisparlamentteihin” keskustelemaan ja sopimaan kansalaisnäkökulmasta ajankohtaisiin asioihin.
- Ranska on keskittänyt yleistä digitalisaatiotyön yhteen valtiolliseen toimijaan, joka tukee myös parlamenttia. Datalle ja tekoälylle on omistettu oma projektiorganisaatio. Avoimuuden ja osallistumisen moottori löytyy siten valtioneuvostosta.

Ranska – Yhteenveto 3/3

Valmistelun avoimuus

1. Valmisteluprosessien seuranta	2
2. Avoimet konsultaatiot	3
3. Ylimpien toimielinten avoimuus	2
4. Hallituspolitiikan seuranta	4
5. Parlamenttien ja hallitusten yhteistyö	2
Keskiarvo	2.6

Parlamentin avoimuus

1. Lakien käsittely	5
2. Edustajien toiminta	4
3. Parlamentin keskustelut	4
4. Valiokuntien avoimuus	4
5. Lainsäädännön muutokset	5
6. Kansalaisten suora osallistuminen	2
7. Lobbausrekisterit	5
Keskiarvo	4.1

Ranska – Parlamentin keskeiset työkalut

- Kaikki edustajainhuoneen viralliset asiakirjat ovat parametrisoitu ja linkitetty toisiinsa. Edustajainhuoneen data on lähtökohtaisesti aina suoraan saatavissa PDF, XML, JSON ja CSV muodossa. Tietoa on mahdollista linkittää ja lähestyä useista eri kohteista käsin.
- Jokaisella lailla on oma interaktiivinen ja linkitetty sivusto, josta pääsy kaikkiin lakia koskeviin parlamentin toimenpiteisiin. Kaikki edustajainhuoneen täysistuntojen ja valiokuntien (tietyin rajoituksin) keskustelut nähtävissä ja haettavissa eri parametreilla videoportaalin kautta. Edustajainhuoneen jäsenillä on oma profiilit, joista on suorat linkit kaikkiin parlamentaarisiin toimenpiteisiin.
- Vaikka Ranskan edustajainhuoneen järjestelmä on erittäin kehittynyt, sen käyttöliittymä vaatii totuttelua ja ymmärrystä lainsäädäntöprosessista.
- Kaikkien edustajainhuoneen asiakirjat, lait, muutosehdotukset, keskustelupöytäkirjat ja lopputulokset ovat löydettävissä edustajainhuoneen internet-sivuilta ja erilliseltä avoimen datan sivustolta. Avoimen datan ja ohjelmistorajapintojen avulla kolmannet osapuolet luoneet uusia käyttäjälähtöisempiä työkaluja.
- Senaatti, parlamentin ylähuone, ylläpitää erillistä sivustoa ja työkaluja sen toiminnan seuraamiseen. Työkalut perustuvat samoille data-standardeille mutta toimivat eri käyttöliittymillä, kuten asiakirjoille, videoille ja avoimelle datalle tarkoitetut sivustot. Lisäksi on olemassa erillinen kansalaisille suunnattu sivusto Public Senat.
- Ranskassa käytössä lobbausrekisteri, jota ylläpitää erillinen läpinäkyvyystoimielin.

Ranska – Parlamentin avoimuus

Lakien käsittely

Kaikki lakiesityksien aineistot jaettu linkitettyinä datana, jota haettavissa eri reittejä pitkin. Tieto on jaettu asiakirja-/viranomaislähtöisesti, mutta linkitys on selkeä ja samoihin aineistoihin pääsee eri reittejä pitkin.

5

Edustajien toiminta

Edustajien toimenpiteet haettavissa samaa reittiä kuin muut asiakirjat, sisältäen kaikki esitykset, äänestykset ja puheenvuorot.

4

Parlamentin keskustelut

Edustajainhuoneen täysistuntojen ja valiokuntien keskustelut ovat etsittävissä eri parametrien kautta linkitettyinä datana, asiakirjojen sisällä ja videoportaalien kautta litteroiduissa videoissa.

4

Valiokuntien avoimuus

Valiokuntien keskustelupöytäkirjat ovat saatavissa heti kokouksien jälkeen eri muodoissa, erityisesti linkitettyinä lakihankkeiden edistymiseen, mutta tarkat tiedot on etsittävä valiokuntien omilta sivuilta. Kokoukset videoidaan suorana. Pöytäkirjat ja keskustelut eivät ole suoraan analysoitavissa avoimen datan portaalissa.

4

Lainsäädännön muutokset

Kaikki ehdotetut muutokset on saatavilla linkitettyinä avoimena datana. Kolmas osapuoli on tehnyt graafisen käyttöliittymän.

5

Kansalaisten suora osallistuminen

Ei ole työkaluja.

1

Lobbausrekisterit

Lobbausta valvoo erillinen viranomainen, jonka sivuilla hakutyökalut ja data ovat jaettuna.

5

Ranska – Valtioneuvoston keskeiset työkalut

- Ranskassa useita kansalaisten kuulemisen tarkoitettuja työkaluja, jotka osin hajallaan. Kansalaisten yleisestä osallistumisportaalista voi nähdä avoimia konsultaatioita, mutta on olemassa myös erilliset sivustot julkiselle keskustelulle, ympäristökuulemisille ja kansalaisosallistumiselle. Lisäksi jokaisella ministeriöllä on omat konsultaatioportaalit.
- Valtioneuvoston kokouksista on ytimekkäät tiivistelmät pääministerin sivuilla. Pääministerin ja presidentin tapaamiskalenterit ja päiväohjelmat ovat nähtävissä julkisesti.
- Hallituskauden saavutuksia voi seurata erilliseltä tulossivulta, jossa vaikutukset ovat eriteltävissä maakunnittain ja osa-alueittain.

Ranska – Valtioneuvoston avoimuus

Valmisteluprosessin seurannan avoimuus

Ei ole seurantatyökaluja. Tietoja on saatavilla lehdistötiedotteina ja ministeriöiden internet-sivuilta.

2

Avoimet konsultaatiot

Jokaisella ministeriöllä on erillinen konsultaatio-portaali, jossa osa lakiehdotuksista julkaistaan. Lakisääteiset ympäristöasioihin liittyvät konsultaatiot ovat nähtävissä kansalaisten yleisestä valtio-portaalista. Tietoja konsultaatiosta ei ole haettavissa keskitetysti, mutta valtio on perustanut poikkihallinnollisen konsultaatiokeskuksen.

3

Ylimpien toimielinten avoimuus

Valtioneuvoston pöytäkirjat tiivistelmineen ovat nettisivuilla. Hakutyökalua ei ole, mutta pöytäkirjat on mahdollista tilata uutiskirjeenä. Pääministerin ja presidentin päiväohjelmat ovat seurattavissa.

2

Hallituspolitiikan seuranta

Hallituskauden teemat ja tuloksia luettavissa internet-sivuilta. Lisäksi tehty portaali, johon on koottu aluekohtaisesti hallituspolitiikan vaikutukset ja muutokset.

4

Parlamentin ja hallituksen rajan ylittäminen

Osallistumisportaali Vie Publiquessa liitää parlamentin käsittelemiin asioihin ja lyhyitä tiivistelmiä käsittelystä.

2

Kanada

Kanada – Yhteenveto 1/2

- Kanada on liittovaltio, jonka kaksikamarinen parlamentti seuraa englantilaista Westminster-perinnettä. Vaalijärjestelmä suosii suuria puolueita ja pääministerin johtama hallitus on selvästi parlamenttia voimakkaampi toimija.
- Kanadan internet-sivut ovat vertailumaista käyttäjälähtöisimmät – työkalut ovat selkeitä, ne ovat helposti löydettävissä ja ne johdattavat useiden lähteiden pariin.
- Kanadan edustajainhuone ja senaatti käyttävät samoja tietojärjestelmiä. Kaikki tieto keskustelee toistensa kanssa, mutta seuraa osittain erilaisia käyttöliittymiä. Kanadassa institutionaalisia rajoja on siten mahdollista ylittää parlamentin sisällä, mutta ei parlamentin ja hallituksen välillä.
- Kanadan valtioneuvosto on viranomaiskeskeinen, ja hallituksen tehtävä on ohjata riippumatonta virkakuntaa. Hallituksen työssä korostuu siten toisaalta parlamentaarisen hallituksen tahdonilmaisut ja toisaalta viranomaistyö, joissa molemmissa on panostettu läpinäkyvyyteen.
- Kanadassa hallituksen valmistelusta on mahdollista saada tietoa erilaisten julkilausumien, white paper -asiakirjojen, keskitetyn kuulemissivuston ja oikeusministeriön lakien etukäteistarkastuksen kautta.

Kanada – Yhteenveto 2/2

Valmistelun avoimuus

1. Valmisteluprosessien seuranta	3
2. Avoimet konsultaatiot	4
3. Ylimpien toimielinten avoimuus	1
4. Hallituspolitiikan seuranta	4
5. Parlamenttien ja hallitusten yhteistyö	2
Keskiarvo	2.8

Parlamentin avoimuus

1. Lakien käsittely	5
2. Edustajien toiminta	5
3. Parlamentin keskustelut	4
4. Valiokuntien avoimuus	5
5. Lainsäädännön muutokset	2
6. Kansalaisten suora osallistuminen	3
7. Lobbausrekisterit	4
Keskiarvo	4

Kanada – Parlamentin keskeiset työkalut

- Kanadan edustajainhuoneen ja senaatin verkkosivut toimivat keskitetyllä lakien käsittelyjärjestelmällä, josta löytyy kaikki – LegisInfo palvelu.
- Kansanedustajien profiileja ja toimintaa voi tutkia suoraan edustajainhuoneen sivuilta.
- Edustajainhuoneella ja senaatilla on yhteinen avoimen datan palvelu.
- Kansalaisten osallistumiselle perustettu oma portaali, josta löytyy lisäohjeita seurantaan, kirjelmöintiin ja valiokuntien toimintaan osallistumiseen (kuka tahansa voi lähettää kirjeitä valiokuntien kuulemisiin ja tulla kutsutuksi kuultavaksi).
- Kolmansien osapuolien rakentamia ohjelmistorajapintoihin perustuvia työkaluja voi analysoida täältä.
- Täysistuntojen ja komiteoiden keskustelut ovat etsittävässä parlamentin sivuilta ja kolmansien osapuolien kehittämän palvelun kautta. Kaikki kokoukset videoidaan suorana. Työkaluja ovat kehittäneet esimerkiksi Lipad ja Parlvu.
- Lobbauksrekisteri on avoimesti saatavissa ja tiedot etsittävässä sekä avoimesti ladattavissa lobbausviranomaisen tietopankista.

Kanada - Parlamentin avoimuus

Lakien käsittely

Kaikki edustajainhuoneen ja senaatin lait ovat seurattavissa yhdestä kanavasta käyttäjätasoisesti. Aineistot ovat ladattavissa suoraan nettisivuilta ja ohjelmistorajapinnan kautta.

5

Edustajien toiminta

Kaikki kansanedustajien ja senaattoreiden toimenpiteet etsittävässä käyttäjälähtöisesti samaa kanavaa pitkin kuin lainsäädännön käsittely.

5

Parlamentin keskustelut

Täysistuntojen ja komiteoiden keskustelut etsittävässä parlamentin sivuilta ja kolmansien osapuolien kehittämän palvelun kautta. Kaikki kokoukset televisioidaan.

4

Valiokuntien avoimuus

Kaikki valiokuntien toiminta on raportoitu samoja reittejä kuin täysistunnon toiminta. Kaikki tieto linkitetty toisiinsa.

5

Lainsäädännön muutokset

Työkalujen kautta on saatavissa vain toimielinten asiakirjat. Muutoksia, esityksiä tai kilpailevia esityksiä ei ole mahdollista suoraan etsiä tai seurata.

2

Kansalaisten suora osallistuminen

Ei ole erillisiä osallistumisen työkaluja.

1

Lobbausrekisterit

Lobbausrekisteri on lakisääteinen ja koskee kaikkia liittovaltiotason viranomaisia. Tiedot ovat etsittävässä eri keinoin ja ladattavissa linkitettyinä datanpakettina CSV ja XML -muodossa, mutta ei ole suoraa ohjelmistorajapintaa.

4

Kanada – Valtioneuvoston keskeiset työkalut

- Hallituksen vuosittaiset painopistealueet ja tavoitteet ovat luettavissa pääministerin internet-sivuilta ministeriökohtaisesti pääministerin valtuutuskirjeistä. Ministeriöiden ja virastojen tavoitteisiin voi perehtyä myös lainsäädäntösuunnitelmien kautta.
- Kaikkia hallituksen esityksiä voi kommentoida sekä Kanadan Virallisesta Lehdestä sekä valtion osallistumissivustolta. Kanadassa on myös tällä hetkellä käytössä osallistavan budjetoinnin kampanja Let's Talk Budget 2022.
- Valtion tavoitteiden ja toiminnan seuranta on keskitetty omalle tulossivulle. Siellä ei kuitenkaan ole erikseen tarkasteltavissa hallituksen tavoitteita ja viranomaistavoitteita. Vuoteen 2019 asti hallituksella oli käytössä oma hallitusohjelman seurantasivu, josta luovuttiin vaalikauden päättyessä.
- Hallituksen esitykset ovat ennen parlamenttiin lähettämistä nähtävillä oikeusministeriön sivuilla, joka julkaisee kaikille laeille erikseen perustuslakiarvion.

Kanada – Valtioneuvoston avoimuus

Valmisteluprosessin seurannan avoimuus

Hallitus julkaisee vuosittaiset ministeriökohtaiset valmistelumandaatit, vuosittaiset tavoitteet julkistetaan parlamentissa, lisäksi on kaksivuotisia virasto- ja ministeriökohtaisia sääntelysuunnitelmia. Ministeriöiden sivuilla on tarkempia tietoja lakihankkeista ja ohjelmista.

3

Avoimet konsultaatit

Julkiset lausuntopyynnöt on keskitetty lausuntopalveluun, ministeriöiden sivuilla on lisää konsultaatioita, lisäksi on mahdollisuus kommentoida lakeja virallisessa lehdessä Canada Gazette.

4

Ylimpien toimielinten avoimuus

Kokousasiakirjoja, asialistoja tai pöytäkirjoja ei ole saatavilla. Pääministerin päiväohjelma on osittain saatavilla.

1

Hallituspolitiikan seuranta

Keskitetty sivusto, josta löytyy graafeina, datana ja raportteina valtion eri yksiköiden tavoitteet, toteutuminen, resurssit jne. Tiedot ovat ladattavissa avoimena datana. Ei ole kuitenkaan suoraa yhteyttä hallituksen toimintaan.

4

Parlamentin ja hallituksen rajan ylittäminen

Oikeusministeriö tarkastaa lait ennen niiden antamista edustajainhuoneelle, ehdotettavat lait ovat seurattavissa internet-sivuilta.

2

Brasilia

Brasilia – Yhteenveto 1/3

- Brazilian parlamentti on kaksikamarinen, minkä lisäksi presidentillä on merkittävää valtaa. Edustajainhuoneen 513 jäsentä valitaan samalla vaalijärjestelmällä kuin Suomessa. Senaatin 81 jäsentä valitaan edustamaan Brazilian osavaltioita. Analyysi perustuu edustajainhuoneen toimintaan ellei toisin mainita. Senaatissa on käytössä vain osa edustajainhuoneen työkaluista.
- Brasiliassa kansalaisosallistumiseen on panostettu merkittävästi, mutta tämä näkyy ennen kaikkea parlamentissa, ei niinkään presidentin johtamassa valtioneuvostossa.
- Brazilian edustajainhuoneen internet-sivut ovat vertailumaista kansalaisystävällisimmät – ne ovat rakennettu kutsumaan osallistumaan. Lisäksi edustajainhuoneen data on laajasti jaettu avoimen datan portaalin kautta.
- Huolimatta merkittävästä panostuksesta, edustajainhuoneen työkalut eivät kuitenkaan ole aivan samalla tasolla kuin Ranskassa ja Kanadassa. Edustajainhuoneen omat työkalut eivät hyödynnä datan linkityksiä tai lataamista täysimääräisesti. Kuilu edustajainhuoneen internet-työkalujen ominaisuuksien ja avoimen datan laajuuden välillä on suuri.

Brasilia – Yhteenveto 2/3

- Edustajainhuoneessa on erillinen Osallistuvan Lainsäädännön Valiokunta, jolle kansalaiset ja organisaatiot voivat ehdottaa avauksia. Läpinäkyvyyden ja osallistumisen työkaluja on kehitetty E-democracia ohjelmassa, jonka sivuille on koottu parhaita käytänteitä.
- Brasiliassa on kiinnitetty huomiota erityisesti korruptionvastaiseen työhön. Tätä varten kansanedustajien ja hallinnon tulee raportoida hyvin tarkasti omistuksista, rahoituksesta ja läpinäkyvyydestä.
- Brasiliassa kansalaisosallistumiselle on kehitetty runsaasti erillisiä työkaluja ja portaaleja. Brasiliassa on tarjolla vertailumaista eniten osallistumiseen tarkoitettuja ohjelmistoja, joita kehittävät sekä julkiset tahot että kolmannet osapuolet. Parlamentti ja hallitus viestivät näistä työkaluista laajasti. On kuitenkin epäselvää, kuinka paljon työkaluja lopulta käytetään.

Brasilia – Yhteenveto 3/3

Valmistelun avoimuus

1. Valmisteluprosessien seuranta	2
2. Avoimet konsultaatiot	4
3. Ylimpien toimielinten avoimuus	1.5
4. Hallituspolitiikan seuranta	2
5. Parlamenttien ja hallitusten yhteistyö	1
Keskiarvo	2.1

Parlamentin avoimuus

1. Lakien käsittely	4
2. Edustajien toiminta	5
3. Parlamentin keskustelut	4
4. Valiokuntien avoimuus	3
5. Lainsäädännön muutokset	2
6. Kansalaisten suora osallistuminen	4
7. Lobbausrekisterit	1
Keskiarvo	3.3

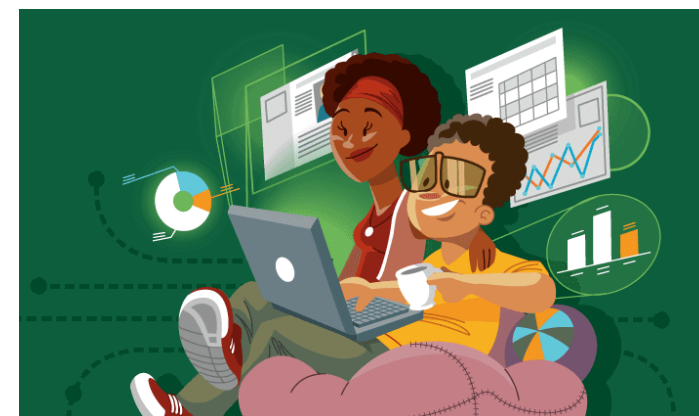
Brasilia – Parlamentin keskeiset työkalut 1/2

- Kaikki lainsäädäntöhankkeet ovat haettavissa edustajainhuoneen omalla työkalulla. Tiedot on järjestetty lakihankekohtaisesti ja asiakirjalähtöisesti.
- Edustajainhuoneen jäsenten profiilit ovat haettavissa ja profiileissa on selkeät linkit edustajien toimintaan. On mahdollista saada automaattisia päivityksiä toiminnasta, minkä lisäksi on nähtävissä erilaisia anti-korruptiotietoja.
- Kansalaiset voivat luoda profiilin, jonka kautta voi seurata lakihankkeita ja edustajia, äänestää ja kommentoida esityksiä, lähettää viestejä edustajainhuoneelle ja edustajille sekä osallistua julkisiin kuulemisiin. Toiminnallisuuksista löytyy tarkemmin tietoa täällä.
- Kansalaisten osallistumismahdollisuudet on keskitetty omaan E-democracia portaaliin (ylläpito ja aktiivisuus ei ole täysin selvää).

Brasilia – Parlamentin keskeiset työkalut 2/2

1. Kaikki parlamentin toimintaa koskevat tiedot on jaettu avoimen datan portaalin ja ohjelmistorajapinnan kautta. Ohjelmistorajapinnan avulla luotuja kolmansien osapuolien työkaluja voi selata täältä.
2. Edustajainhuoneen puheet ovat haettavissa keskitetyllä työkalulla, mutta suoraa latausominaisuutta ei ole.
3. Edustajainhuoneen täysistunnot ja valiokuntien kokoukset videoituna ovat etsittävässä erillisestä portaalista. Tiedot ovat vain osittain linkitetyt.
4. Valiokunnilla on omat sivustot, joista toimintaa on mahdollista seurata. Toiminta on vain osittain linkitetty lakihankkeiden edistymisen seurantaan.

Brasilia – Parlamentin avoimuus

Lakien käsittely

Keskitetty portaali, josta on linkit pöytäkirjoihin ja videointeihin. Useita hakuominaisuuksia on, mutta ei latausominaisuuksia tai linkitettyjen datasettien interaktiota. Tiedot saa avoimena erillisestä avoimen datan portaalista.

4

Edustajien toiminta

Keskitetty portaali kaikkiin edustajien toimenpiteisiin, jonka data linkitetty. Data on ladattavissa vain avoimen datan portaalista, ei suoraan sivuilta.

5

Parlamentin keskustelut

Edustajainhuoneen keskustelut ovat etsittävässä omasta portaalistaan, mutta ladattavissa vain avoimen datan portaalista. Käytettävyys vaatii harjoittelua.

4

Valiokuntien avoimuus

Internet-sivuilla omat osiot valiokunnille ja tietoja etsittävässä laajasti. Tiedot ovat kuitenkin vain osittain linkitetty. Valiokuntien toiminnasta ei ole järjestelmällistä avointa dataa tai ohjelmistorajapintoja.

3

Lainsäädännön muutokset

Muutokset ovat löydettävissä vain lakikohtaisia asiakirjoja erikseen selaamalla.

2

Kansalaisten suora osallistuminen

Lainsäädäntöhankkeilla on kommentointi ja äänestystyökalu. Edustajakohtaisesti on uutiskirjepalveluita. Edustajainhuoneessa on erillinen Osallistuvan Lainsäädännön Valiokunta.

4

Lobbausrekisterit

Ei ole erillistä lobbausrekisteriä tai tietoja tapaamisista.

1

Brasilia – Valtioneuvoston keskeiset työkalut

- Brasilian valtiolla on keskitetty osallistumisportaali, jossa on lukuisia erilaisia tapoja osallistua.
- Erikseen on valtion läpinäkyvyysportaali, jonka kautta on laajasti avattuna valtion toiminnan eri osa-alueita, erityisesti korruptionvastaisia tietoja.
- Valtio on muodostanut erilliset portaalit kansalaisille suunnatuista digitaalisista ympäristöistä ja ohjelmistoista, lisäksi valtion tiedoille on luotu luettelo valtion ohjelmistorajapinnoista.
- Presidentti julkistaa vuosittaisen ohjelman, jonka tarkempia tietoja voi lukea ministeriökohtaisesti. Ei ole kuitenkaan keskitettyjä työkaluja hallituksen ohjelman seurantaan.

Brasilia – Valtioneuvoston avoimuus

Valmisteluprosessin seurannan avoimuus

Ei ole seurantatyökaluja. Tietoja on saatavilla lehdistö-tiedotteina ja ministeriöiden internet-sivuilta sekä valtion virallisesta lehdestä.

2

Avoimet konsultaatit

Avoimille konsultaatioille on keskitetty sivusto, jossa on erilaisia osallistumistapoja. Ei ole velvoitteita konsultoida.

4

Ylimpien toimielinten avoimuus

Presidentin päiväohjelma on seurattavissa, muuten on etsittävä lehdistötiedotteista. Ei ole pöytäkirjoja.

1.5

Hallituspolitiikan seuranta

Presidentin vuosisuunnitelma on julkaistu internet-sivuilla, lisäksi ministeriöiden sivuilla on ministeriökohtaisia suunnitelmia.

2.5

Parlamentin ja hallituksen rajan ylittäminen

Ei ole havaittuja työkaluja.

1

Chile

Chile – Yhteenveto 1/3

- Chilen kansallinen kongressi on kaksikamarinen ja valtionpäämiehenä toimii presidentti. Edustajainhuone ja senaatti valitaan suhteellisella vaalitavalla, presidentti suoralla kansanvaalilla. Chilen kansallinen kongressi on maailman vanhimpia, vain UK:n, USA:n ja Ranskan parlamentit ovat vanhempia.
- Chilessä on meneillään perustuslakiuudistus, jossa 155 suorilla vaaleilla valittua edustajaa kirjoittaa 9-11 kuukaudessa uuden perustuslain. Hankkeen ympärillä on merkittävä määrä osallistamishankkeita ja sitä varten on luotu virallinen osallistumisalusta. Lisätietoja on perustuslakikonvention sivuilta.
- Perustuslakiuudistuksen ympärillä on suuri määrä suoran ja osallistavan demokratian kokeiluja, joissa useissa myös digitaalinen komponentti, mutta näiden fokus ei ole kongressin toiminnassa. Perustuslakiuudistusta ja osallistumista kannattaa selvittää tarkemmin myöhemmissä hankkeissa.
- Chile on panostanut paljon kansalaisosallistumiseen, mutta sen keinot eivät suoraan vastaa niitä muuttujia, joihin selvitys keskittyy. Kongressin ja valtioneuvoston sähköiset työkalut alisuorittavat verrattuna tietojärjestelmien tasoon ja osallistumiselle annettuun huomioon, ja parhaat työkalut löytyvät perustuslakiuudistuksesta.

Chile – Yhteenveto 2/3

- Chile on vertailumaista ainoa kaksikamarinen parlamentti, jossa Senaatti on edustajainhuonetta kehittyneempi digitaalisten työkalujen ja kansalaisnäkökulman huomioimisessa.
- Edustajainhuoneen avoimen datan sivustolla on laajat tiedot, mutta ne eivät ole täysin selkeät, käyttäjäystävälliset tai toisiinsa linkitetyt. Tietoja ei myöskään ole ladattavissa hakutyökalujen kautta. Chilen tulokset kuvaavat, miten parlamentit eivät aina hyödynnä nykyisten järjestelmiensä mahdollisuuksia, vaikka näille ei olisi teknisiä esteitä ja parlamentit aktiivisia avoimuuden lisäämisessä.
- Chilessä, kuten myös Brasiliassa, korostuu korruptionvastainen työ. Kansanedustajien ja hallinnon tulee raportoida hyvin tarkasti tapaamisistaan, omaisuudestaan, vaalirahoituksesta ja jopa saamistaan lahjoista.
- Chilen hallinto on panostanut merkittävästi kansalaisosallistumiseen, mitä varten on oma portaalinsa. Ministeriöiden ja virastojen tulee vuosittain suorittaa yleinen kansalaiskonsultaatio toiminnastaan, mitä varten ministeriöt ovat laatineet omia sivustoja ja menetelmiä. Nämä konsultaatiot tapahtuvat kuitenkin yleensä perinteisiä osallistumistapoja käyttäen, eikä selvityksessä havaittu erityisiä sähköisiä työkaluja tai alustoja niiden tukemiseksi.

Chile – Yhteenveto 3/3

Valmistelun avoimuus

1. Valmisteluprosessien seuranta	2
2. Avoimet konsultaatiot	3
3. Ylimpien toimielinten avoimuus	2
4. Hallituspolitiikan seuranta	2
5. Parlamenttien ja hallitusten yhteistyö	1
Keskiarvo	2.0

Parlamentin avoimuus

1. Lakien käsittely	3.5
2. Edustajien toiminta	3.5
3. Parlamentin keskustelut	2
4. Valiokuntien avoimuus	3
5. Lainsäädännön muutokset	1
6. Kansalaisten suora osallistuminen	3
7. Lobbausrekisterit	5
Keskiarvo	3.0

- 5 Tieto avoimena graafisesti ja käyttäjälähtöisesti
- 4 Tietoa varten avoimen datan portaali ja ohjelmistorajapinta
- 3 Tietoa varten manuaalisia hakutyökaluja, tieto ladattavissa eri muodoissa
- 2 Tieto manuaalisesti löydettävissä, esim. internet-sivuilta
- 1 Tieto ei sähköisesti saatavissa

Chilen Senaatti – Keskeiset työkalut

- Senaatin käsiteltävien asioiden portaalissa on selkeä käyttöliittymä, hyvä linkitys ja mahdollisuus CSV-muotoiseen lataamiseen. Kaikki työkalut ovat löydettävissä yhdeltä internetisivulta.
- Senaattorien profiileissa on hyvä keskinäinen linkitys lakihankkeisiin ja toimenpiteisiin, mutta ei mahdollisuutta koneluettavaan lataukseen.
- Avoimen datan sivusto on olemassa, mutta sen sisältö on suppea.
- Chilessä on vahva korruptionvastainen lainsäädäntö. Kaikki lobbarit, tapaamiset (riippumatta paikasta), matkat, lahjat ja lahjoitukset tulee raportoida senaatin ja edustajainhuoneen ylläpitämiin järjestelmiin, joiden tiedot ovat etsittävässä ja ladattavissa tietueina ja ohjelmistorajapinnan kautta Chilen Läpinäkyvyyskomisison sivuilta. Edustajien ja ehdokkaiden tulee ilmoittaa omaisuutensa ja sidonnaisuutensa valvontaviranomaiselle, joka jakaa tiedot avoimena datana.

Chilen Edustajainhuone – Keskeiset työkalut

- Edustajainhuoneen hakupalvelusta on etsittävässä kaikki käsiteltävät ja hyväksytyt lait sekä niiden käsittelyvaiheet.
- Täysistuntojen työskentelylle on erillinen interaktiivinen työkalu, josta on suora linkitys asiakirjoihin mutta vain osittainen linkitys työskentelyvaiheisiin.
- Valiokuntaportaalista on tutkittavissa kaikki valiokuntien toiminta, mukaan lukien keskustelupöytäkirjat ja kokouksien lähetykset.
- Täysistuntojen ja valiokuntien kokoukset ja pöytäkirjat ovat katsottavissa edustajainhuoneen videoportaalista, mutta tietoja ei ole etsittävässä tai ladattavissa koneluettavassa muodossa.
- Edustajien profiileissa on linkitys kaikkiin parlamentaarisiin toimenpiteisiin. Lisäksi on nähtävissä edustajien anti-korruptiotiedot, kuten kulut, poissaolot, lahjoitukset jne.
- Avoimen datan portaalista on tiedot laajasti jaettu. Tiedot ovat kuitenkin *ainoastaan* koneluettavassa muodossa, ei esim. CSV-muodossa, ja aineistojen tarkan sisällön tunteminen vaatii työtä.
- Virtual Congress -palvelu antaa nopean katsauksen ja osallistumismahdollisuuden käsiteltäviin lakeihin ja konsultaatioihin (käyttäjämäärät ovat kuitenkin erittäin pienet).

Chile – Parlamentin avoimuus

Lakien käsittely

Senaatin käsittelemät lait ovat etsittävässä ja seurattavissa julkisella työkalulla, jonka tiedot on jaettu avoimen datan portaalissa ja ohjelmistorajapinnalla. Kuitenkin on epäselvää, kuinka tarkkaa tietoa rajapinnan kautta on saatavissa.

3.5

Edustajien toiminta

Senaattoreiden ja edustajien toimet ovat etsittävässä eri työkaluilla ja tietoja on saatavissa ohjelmistorajapinnasta, mutta tietoja ei voi ladata suoraan ja kaikki sisäinen data ei ole jaettu.

3.5

Parlamentin keskustelut

Senaatin keskustelut ovat nähtävissä videolla ja senaattoreiden puheet ovat löydettävissä. Edustajainhuoneen puheita ei ole etsittävässä.

2

Valiokuntien avoimuus

Valiokunnilla on omat portaalit, jossa on hyvä käyttöliittymä, mutta vajavaiset hakuominaisuudet ja linkitykset.

3

Lainsäädännön muutokset

Lainsäädännön muutoksia ei ole mahdollista seurata.

1

Kansalaisten suora osallistuminen

Edustajainhuoneella on kännykkäohjelmisto ja erillinen Virtual Congress -osallistumispalvelu (ei kovin aktiivinen).

3

Lobbausrekisterit

Kaikki lobbaukseen, matkoihin, kuluihin ja lahjoihin liittyvä toiminta pitää raportoida. Tiedot ovat etsittävässä ja ladattavissa erilliseltä viranomaiselta.

5

Chile – Valtioneuvoston keskeiset työkalut

- Viranomaisten avoimuustiedot on keskitetty yhteen portaaliin, jossa on esillä laajasti tietoa eri aihealueilta. Ei ole kuitenkaan tarkkoja hallitusohjelman tai eteenpäin katsovan suunnittelun tietoja.
- Chile on perustanut erillisen yksikön osallistumisasioille. Ei ole kuitenkaan yksittäisiä sähköisiä työkaluja, vaan laajempaa tukea eri virastojen osallistumiskäytännöille.
- Jokaisen ministeriön tulee lakisääteisesti järjestää vuosittainen kansalaiskonsultaatio viranomaisen toiminnasta, mille on myös sähköisiä työkaluja. Esimerkkejä voi tarkastella oikeusministeriön ja ympäristöministeriön sivuilla.

Chile – Valtioneuvoston avoimuus

Valmisteluprosessin seurannan avoimuus

Ei ole keskitettyjä työkaluja. Tietoja etsittävä ministeriöiden sivuilta, joissa tietoa on tarjolla vaihtelevasti, mutta kohtuullisesti.

2

Avoimet konsultaatiot

Jokaisella ministeriöllä on erilliset sähköiset lausunto- ja kommenttisivustot. Lisäksi on vuosittaisia laajempia tuloksellisuuskuulemisia. Konsultaatiota on paljon ja valtiolla on keskitetty viranomaisen niiden tukemiseen.

3

Ylimpien toimielinten avoimuus

Ministeriöiden ja virastojen läpinäkyvyystiedot ovat saatavilla keskitetystä portaalista, mutta ei ole suoraa hakua pöytäkirjoille ja päätöksille. Presidentin ohjelma on osittain seurattavissa.

2

Hallituspolitiikan seuranta

Hallituksen ohjelma on luettavissa, mutta ei ole seurantatyökaluja. Ministeriöiden sivuilla on joitain tietoja.

2

Parlamentin ja hallituksen rajan ylittäminen

Ei ole työkaluja.

1

Israel

Israel – Yhteenveto 1/2

- Israelin parlamentti Knesset on yksikamarinen ja valitsee pääministerin. Parlamentin 120 paikkaa täytetään yhdestä koko maan kattavasta vaalipiiristä suhteellisella vaalitavalla.
- Israelin parlamentin työkalut ovat hyvin linkitettyjä ja menevät suoraan asiaan. Ne eivät kuitenkaan ole käyttäjäystävällisiä ja vaativat totuttautumista. Avoimen datan laajuuden suhteen on osin kysymysmerkkejä.
- Työkalut ovat hyvä esimerkki siitä, että pohjimmiltaan onnistumiseen tarvittavat linkitetyt sisäiset aineistot eivät vaadi merkittävää panostusta käyttöliittymiin: linkitettyä ja koneluettavaa perustaa voi lähteä rakentamaan mistä tahansa lähtökohdasta.
- Israel on ainoana maana yhdistänyt parlamentin lainsäädäntötyökalun tiiviisti kansalliseen lakitietopankkiin (vrt. Finlex).
- Valtioneuvoston toiminnalla on laaja lähtökohtainen avoimuus, ja kaikkia toimielinten asiakirjoja ja kokouspöytäkirjoja voi etsiä yhdellä työkalulla. Tietoja ei kuitenkaan jaettu avoimena datana tai ohjelmistorajapinnalla, linkitettynä toisiinsa, eikä tietoja voi ladata helposti.

Israel – Yhteenveto 2/2

Valmistelun avoimuus

1. Valmisteluprosessien seuranta	3
2. Avoimet konsultaatiot	3
3. Ylimpien toimielinten avoimuus	3
4. Hallituspolitiikan seuranta	2.5
5. Parlamenttien ja hallitusten yhteistyö	1
Keskiarvo	2.5

Parlamentin avoimuus

1. Lakien käsittely	4
2. Edustajien toiminta	4
3. Parlamentin keskustelut	3
4. Valiokuntien avoimuus	4
5. Lainsäädännön muutokset	2
6. Kansalaisten suora osallistuminen	1
7. Lobbausrekisterit	2
Keskiarvo	2.8571

Israel – Parlamentin keskeiset työkalut

- Parlamentilla on kaksi ensisijaista lainsäädäntöportaalia, Kansallinen Lakitietopankki ja Julkaisujen Tietopankki, joissa lait ja käsittelyvaiheet haettavissa hakukoneella. Parlamentin ohjelmistorajapinta on kytketty suoraan näihin. Työkalu yhdistelee parlamentaarisen työkalun ja Finlex-tyylisen lakitekstipalvelun ominaisuuksia.
- Jokaisella valiokunnalla on oma portaalinsa, josta kaikki asiakirjat, agenda ja lähetykset etsittävässä. Tiedot ovat linkitetty lainsäädäntöportaaliin.
- Lainsäädäntödata ja tietyt parlamentin toimenpiteet avattu ohjelmistorajapinta ja data-portaalin kautta, mutta myös Israelin valtion avoimen datan sivustolla.
  - Huomioitavaa: Lainsäädännön, täysistuntojen ja valiokuntien toiminta, asiakirjat ja data ovat linkitetty suoraan toisiinsa saman järjestelmän kautta. Sisäinen ja ulkoinen ohjelmistorajapinta kuitenkin erit. Rajapinnan avulla ei kuitenkaan kehitetty kovin käyttäjälähtöisiä työkaluja.
  - Kolmas osapuoli Hasadna kehittänyt aineistoja eteenpäin ja jakanut koodin avoimesti.

Israel – Parlamentin avoimuus

Lakien käsittely

Kaikki parlamentissa vireille tulleet lakiesitykset etsittävässä internet-portaalista, jossa jatkolinkit tarvittaviin tiedostoihin. Tiedot jaettu ohjelmistorajapinnan kautta.

4

Edustajien toiminta

Edustajien tietoja ja toimenpiteitä on löydettävissä eri lähteistä ja jaettu ohjelmistorajapinnan kautta.

4

Parlamentin keskustelut

Parlamentin keskustelut videoituna ja litteroituna erillisessä täysistuntoportaalissa. Linkitys vain käsiteltäviin asioihin ja edustajiin, ei linkkiä ohjelmistorajapintaan ja mahdollisuus ladata vain yksittäisiä asiakirjoja.

3

Valiokuntien avoimuus

Valiokunnilla omat portaalit, joista kaikki tiedot ja asiakirjat saatavissa ja kokousvideot seurattavissa, ja linkitettyinä täysistuntodataan. Saatavilla ohjelmistorajapinnan kautta.

4

Lainsäädännön muutokset

Parlamentin käsittelyn aikana tehdyt muutokset löydettävissä lakihankkeiden hakutyökalusta kulloisenkin vaiheen asiakirjat lataamalla. Ei mahdollista seurata tai etsiä suoraan. Hyväksytyjen lakien vaikutukset toisiinsa kuitenkin helposti etsittävässä.

2

Kansalaisten suora osallistuminen

Ei työkaluja.

1

Lobbausrekisterit

Lobbareiden täytyy rekisteröityä toimiakseen parlamentissa. Lobbarit ja edustetut yritykset etsittävässä hakutyökaluilla, mutta tapaamisia ei rekisteröidä. Tietoja ei ladattavissa.

2

Israel – Valtioneuvoston keskeiset työkalut

- Kaikki hallituksen esitykset ja eräät muut politiikkatoimet tulevat lausuntokierrokselle keskitettyyn portaaliin. Kaikki hallituksen esitykset myös kiertävät Lainsäädännöllisen Ministerivaliokunnan kautta, jossa hallitus ratkaisee kantansa esityksiin ja jonka päätökset julkisesti saatavissa.
- Kaikki toimielinten asiakirjat ja pöytäkirjat löydettävissä keskitetystä hakuportaalista.
- Ministeriöiden sivuilla erilaisia toimenpidesuunnitelmia, mutta ei keskitettyä kanavaa hallituksen suunnitelmien seuraamiseksi.
- Israelin tilanne kuvaa, miten hakutyökalut ja yhtenäiset tietojärjestelmät ovat jo olemassa, mutta tietoja ei ole linkitetty toisiinsa eikä niitä raportoida prosessimaisesti. Vertailumaiden kesken Israel on kuitenkin Suomen ohella ainoa, joka on järjestelmällisesti vienyt lainvalmistelua ja toimielinten toimintaa yhtenäiseen seurantamalliin.

Israel – Valtioneuvoston avoimuus

Valmisteluprosessin seurannan avoimuus

Ei suoraa mahdollisuutta seurantaan. Tiedot ja päivitykset etsittävä ministeriöiden sivuilta, joissa vaihtelevasti tietoja.

3

Avoimet konsultaatit

Lakien ja asetusten luonnokset julkaistaan julkisessa kommenttipalvelussa ennen lopullisen luonnoksen laatimista. Työkalu on selkeä. Ei latausmahdollisuuksia tai avointa dataa.

3

Ylimpien toimielinten avoimuus

Päätökset ja asiakirjat etsittävässä valtion keskitetyllä työkalulla. Ei asiakirjasivuja tai keskinäisiä linkityksiä. Kannat lakiesityksiin päätetään ministerivaliokunnassa.

3

Hallituspolitiikan seuranta

Hallituksen politiikkaa ja asiakirjoja julkaistaan lausuntopalvelussa, mutta ei mahdollisuutta järjestelmälliseen seurantaan.

2.5

Parlamentin ja hallituksen rajan ylittäminen

Ei työkaluja tai tietoja, jotka palvelevat rajan ylittämistä.

1

Suomi vertailukohtana

Suomi – Yhteenveto

Valmistelun avoimuus

1. Valmisteluprosessien seuranta	5
2. Avoimet konsultaatiot	5
3. Ylimpien toimielinten avoimuus	3
4. Hallituspolitiikan seuranta	5
5. Parlamenttien ja hallitusten yhteistyö	1
Keskiarvo	3.8

Parlamentin avoimuus

1. Lakien käsittely	3
2. Edustajien toiminta	3
3. Parlamentin keskustelut	2.5
4. Valiokuntien avoimuus	2
5. Lainsäädännön muutokset	2
6. Kansalaisten suora osallistuminen	1
7. Lobbausrekisterit	1
Keskiarvo	2.1

Suomi – Parlamentin avoimuus

Lakien käsittely

Käsiteltävät asiat löydettävissä internet-sivuilta pääosin toimija- ja asiakirjapohjaisesti, lisäksi etsittävässä omalla työkalullaan. Avoimen datan portaali olemassa, mutta epäselvä eikä suoraa mahdollisuutta ladata rakenteistettua dataa.

3

Edustajien toiminta

Kansanedustajien sivuilta löydettävissä tiedot toimista ja linkit asiakirjoihin. Lisäksi etsittävässä työkaluilla, mutta ei mahdollisuutta ladata datasetteinä. Osittain saatavilla avoimena datana.

3

Parlamentin keskustelut

Puheenvuorot etsittävässä hakutyökalulla, mutta ei ladattavissa. Puheenvuorot katsottavissa erillisessä videopalvelussa.

2.5

Valiokuntien avoimuus

Valiokunnilla omat portaalit, joista kaikki tiedot ja asiakirjat saatavissa ja kokousvideot seurattavissa, ja linkitettynä täysistuntodataan. Saatavilla ohjelmistorajapinnan kautta.

2

Lainsäädännön muutokset

Parlamentin käsittelyn aikana tehdyt muutokset löydettävissä lakihankkeiden hakutyökalusta kulloisenkin vaiheen asiakirjat lataamalla. Ei mahdollista seurata tai etsiä suoraan. Hyväksytyjen lakien vaikutukset toisiinsa kuitenkin helposti etsittävässä.

2

Kansalaisten suora osallistuminen

Ei työkaluja.

1

Lobbausrekisterit

Lobbareiden täytyy rekisteröityä toimiakseen parlamentissa. Lobbarit ja edustetut yritykset etsittävässä hakutyökaluilla, mutta tapaamisia ei rekisteröidä. Tietoja ei ladattavissa.

1

Suomi – Valtioneuvoston avoimuus

Valmisteluprosessin seurannan avoimuus

Kaikki valtioneuvoston hankkeet etsittävässä ja seurattavissa keskitetyn, käyttäjälähtöisen sivun kautta. Tiedot avattu ohjelmistorajapinnan avulla.

5

Avoimet konsultaatiot

Hallituksen lakihankkeet kootaan lausunto-kierrokselle valtion keskitettyyn lausuntopalveluun, jossa avoin ohjelmistorajapinta. Lausunnoista ilmoitetaan myös ministeriöiden sivuilla. Kansalaisten suoraan osallistamiseen useita työkaluja, mitkä kerätty valtion demokratiaportaaliin.

5

Ylimpien toimielinten avoimuus

Hallituksen päätökset ja asialistat avoimesti luettavissa, mutta ei hakutyökaluja.

3

Hallituspolitiikan seuranta

Hallituksen ohjelman toteuttaminen ja vaikutukset seurattavissa erillisellä työkalulla, jolla myös ohjelmistorajapinta.

5

Parlamentin ja hallituksen rajan ylittäminen

Ei löydettyjä työkaluja.

1

Muita edistyksellisiä työkaluja

Englanti ja Yhdysvallat - parlamentit

- Englannin ja Yhdysvaltojen erikoisuutena on kolmansien osapuolien työkalut, jotka tuottavat kuvauksia ja vertailuja edustajien äänestyskäyttäytymisestä. Tyypillisiä kuvailuja ovat esimerkiksi aktiivisuussijoitukset, puolueen mukana äänestäminen, politiikan osa-alueiden kokoaminen yhteen ja edustajien sijoittaminen ideologiselle äänestyskartalle.
- Englannissa MySociety kehittänyt TheyWorkForYou palvelu keskittää tietoja parlamentin jäsenten toiminnasta. MySociety tehnyt myös erillisen kirjelmöintipalvelun parlamentin jäsenten ja paikallispoliitikkojen tavoittamiseksi.
- Govtrack.us seuraa Yhdysvaltojen edustajainhuonetta ja muodostaa erilaisia vertailuja ja sijataulukoita edustajien toiminnasta. Sivusto on aktiivisimpia Yhdysvaltojen kongressia seuraavia sivustoja, ja yhdistelee dataa useista julkisista ja yksityisistä lähteistä.
- Yhdysvalloille erityistä on edunvalvontaryhmien antamat arvosanat edustajien toiminnalle. Edustajakohtaiset seurantatyökalut kokoavat arvosanoja edustajakohtaisesti esimerkiksi osavaltiotasolla ja liittovaltiotasolla.
- Yhdysvaltojen osavaltioissa kehittyneimmät seurantatyökalut samansuuntaisia kuin vertailumaissa, esim. Kalifornian lakityökalu. Useimpien USA:n osavaltioiden edustajainhuoneiden internet-sivut ja työkalut usein varsin vanhanaikaisia.

Hyviä työkaluja muissa maissa 1/2

- PeoplePower -sivusto on koonnut kansainvälisiä työkaluja sivuilleen.
- Kreikassa kansalaisjärjestö VouliWatch ylläpitää erittäin käyttäjäystävällistä parlamentin tarkkailusivustoa, joka tarjoaa useita erilaisia osallistumistapoja.
- Argentiinassa parlamentin jäsenet voivat ladata omat lakialoitteensa osallistumisportaaliin ennen aloitteen jättämistä ja kerätä kommentteja ja näkyvyyttä aloitteelleen.
- Saksassa kolmannen osapuolen luoma kansanedustajien kysymyspalvelu, jossa runsaasti käyttäjiä ja edustajat vastaavat kysymyksiin.
- Euroopan parlamentilla on lainvalmistelun seuranta-työkalu, jossa voi seurata lain edistymistä parlamentin, komission ja ministerineuvoston välillä. Työkalu on ainoa, jossa prosessiin on sisällytetty myös parlamenttien ulkopuolisia toimijoita.
- Australian parlamentin internet-sivuilla hyvä esimerkki selkeästä käyttöliittymästä. Australian edustajainhuoneella myös erillinen vetoamusvaliokunta, johon kansalaiset voivat lähettää sähköisiä ja kirjallisia vetoamuksia. Viron aloiteportaali on myös hyvä vertailukohta.

Hyviä työkaluja muissa maissa 2/2

- Euroopan parlamentilla ja komissiolla käytössä Junat Kartalla -työkalu, josta voi seurata keskeisten lainsäädäntöpakettien edistymistä läpi eri toimielinten. Työkalu on yksi harvoja useita eri instituutioita käsittävä seurantatyökalu.
- Espanjan osavaltio Aragonialla on visuaalinen aluehallinnon tavoitteiden toteutumista seuraava työkalu.
- Etelä-Koreassa valtion osallistumisportaali on yhdistetty lausuntopyynnöt, kansalaiskeskustelu ja palautteen/ehdotusten lähettäminen samaan sivustoon. Etelä-Korean Presidentin sivuilla oli aiemman presidentin aikana mahdollisuus lähettää suora kansalaispalautetta ja ehdotuksia kirjelmöintityökalulla ja siihen liittyvillä keskustelufoorumeilla. Presidentin kanslia vastasi palautteeseen kun se saa riittävästi ääniä. Etelä-Koreassa myös osallistava budjetointityökalu.

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

